Evropský parlament
2019-2024

Hospodářský a měnový výbor

2023/2078(INI)

13.9.2023

NÁVRH ZPRÁVY

o bankovní unii – výroční zpráva za rok 2023
(2023/2078(INI))

Hospodářský a měnový výbor

Zpravodaj: Ivars Ijabs

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o bankovní unii – výroční zpráva za rok 2023
(2023/2078(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na své usnesení ze dne 11. července 2023 s názvem „Bankovní unie – výroční zpráva za rok 2022“[1],

– s ohledem na opatření Komise v návaznosti na usnesení Parlamentu ze dne 11. července 2023 o bankovní unii – výroční zpráva za rok 2022,

– s ohledem na výroční zprávu Evropské centrální banky (ECB) za rok 2022 o činnostech v oblasti dohledu ze dne 21. března 2023,

– s ohledem na výroční zprávu Jednotného výboru pro řešení krizí (SRB) za rok 2022 ze dne 30. června 2023,

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 806/2014 za účelem zřízení evropského systému pojištění vkladů, předložený Komisí dne 24. listopadu 2015 (COM(2015)0586),

– s ohledem na návrh Komise ze dne 14. března 2018 o obsluhovatelích úvěrů, kupcích úvěrů a vymáhání kolaterálu (COM(2018)135),

– s ohledem na tiskovou zprávu Rady ze dne 7. prosince 2022 nazvanou „Boj proti praní peněz: Rada se dohodla na svém postoji k posílenému souboru pravidel“,

– s ohledem na tiskovou zprávu Rady ze dne 27. června 2023 nazvanou „Bankovní sektor: Bylo dosaženo předběžné dohody o reformách rámce Basel III“,

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 806/2014, pokud jde o opatření včasného zásahu, podmínky zahájení řešení krize a financování opatření k řešení krize, jenž dne 18. dubna 2023 předložila Komise (COM(2023)226),

– s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o opatření včasného zásahu, podmínky zahájení řešení krize a financování opatření k řešení krize, jenž dne 18. dubna 2023 předložila Komise (COM(2023)227),

– s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2014/49/EU, pokud jde o rozsah ochrany vkladů, použití finančních prostředků systémů pojištění vkladů, přeshraniční spolupráci a transparentnost, jenž dne 18. dubna 2023 předložila Komise (COM(2023)228),

– s ohledem na zprávu pěti předsedů ze dne 22. června 2015 nazvanou „Dokončení

[1] Přijaté texty, P9_TA(2023)0270.

evropské hospodářské a měnové unie“,

– s ohledem na prohlášení Euroskupiny ze dne 16. června 2022 o budoucnosti bankovní unie,

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. prosince 2020 o řešení úvěrů se selháním v období po pandemii COVID-19 (COM(2020)0822),

– s ohledem na celounijní přezkum transparentnosti za rok 2023, jehož výsledek Evropský orgán pro bankovnictví (EBA) zveřejnil dne 28. července 2023,

– s ohledem na dokument ECB z května 2023 nazvaný „Přezkum finanční stability“,

– s ohledem na zprávu Evropského účetního dvora ze dne 12. května 2023 nazvanou „Zvláštní zpráva 12/2023: Dohled EU nad úvěrovým rizikem bank – ECB zvýšila své úsilí, ale je zapotřebí více, aby se zvýšila jistota, že úvěrové riziko je řádně řízeno a kryto“,

– s ohledem na prohlášení, které učinil předseda Rady dohledu ECB Andrea Enria na slyšeních v Hospodářském a měnovém výboru Evropského parlamentu ve dnech 21. března 2023 a 28. června 2023,

– s ohledem na prohlášení učiněná dne 20. září 2023 na veřejných slyšeních Hospodářského a měnového výboru s kandidátem navrženým Komisí na funkci předsedy výboru ECB,

– s ohledem na prohlášení, které učinil předseda Rady dohledu Jednotného výboru pro řešení krizí (SRB) Dominique Laboureix na slyšeních v Hospodářském a měnovém výboru ve dnech 1. března 2023 a 18. července 2023,

– s ohledem na pololetní zprávu výboru SRB pro Euroskupinu ze dne 15. května 2023,

– s ohledem na společné prohlášení bankovního dohledu ECB, EBA a SRB ze dne 20. března 2023 k oznámení švýcarských orgánů zveřejněnému dne 19. března 2023,

– s ohledem na memorandum o porozumění ze dne 27. června 2023 o zřízení rámce pro spolupráci v oblasti regulace finančních služeb mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska,

– s ohledem na prohlášení ze dne 7. prosince 2022 podepsané předsedkyní Hospodářského a měnového výboru EP a schválené koordinátory šesti politických skupin EP (skupina Evropské lidové strany (Křesťanští demokraté), skupina Pokrokové aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu, skupina Renew Europe, skupina Zelených / Evropské svobodné aliance, skupina Evropských konzervativců a reformistů a skupina Levice v Evropském parlamentu) o evropském systému pojištění vkladů,

– s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o genderové vyváženosti při

navrhování kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU[2],

– s ohledem na článek 54 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0000/2023),

A. vzhledem k tomu, že bankovní unii, která v současné době zahrnuje jednotný mechanismus dohledu a jednotný mechanismus pro řešení krizí, je třeba doplnit vytvořením evropského systému pojištění vkladů (EDIS);

B. vzhledem k tomu, že dokončená bankovní unie by zlepšila konkurenceschopnost a stabilitu bankovního sektoru a výběr pro spotřebitele a usnadnila by přístup k financování;

C. vzhledem k tomu, že banky EU odolaly dopadu ruské agrese; vzhledem k tomu, že mají klíčový význam pro uplatňování sankcí vůči Rusku; vzhledem k tomu, že je zapotřebí další koordinace, aby se zabránilo obcházení sankcí;

D. vzhledem k tomu, že Komise na základě výzev Parlamentu navrhla reformu rámce pro krizové řízení a pojištění vkladů (CMDI);

E. vzhledem k tomu, že roztříštěnost a nedostatečná přeshraniční konsolidace bankovního sektoru EU ovlivňuje jeho globální konkurenceschopnost; vzhledem k tomu, že rozdíly v ziskovosti mezi bankami EU a USA se prohloubily;

F. vzhledem k tomu, že silný bankovní sektor je klíčem k zajištění hospodářského růstu, financování malých a středních podniků (MSP) a začínajících inovativních podniků a přechodu na zelenou a digitální ekonomiku;

G. vzhledem k tomu, že podíl úvěrů se selháním se v prvním čtvrtletí 2023 mírně snížil navzdory pandemii a ruské agresi vůči Ukrajině;

H. vzhledem k tomu, že normotvůrci EU vyjednali pravidla pro provádění standardů Basel III způsobem, který zachovává konkurenceschopnost bank a zohledňuje specifika bankovního sektoru EU;

I. vzhledem k tomu, že rizika vyplývající ze zvýšení úrokových sazeb byla náležitě řešena;

Obecné aspekty

1. odsuzuje ruskou agresi vůči Ukrajině a její dopad na ukrajinský lid, na EU i na zbytek světa; vyzývá banky, aby i nadále snižovaly svou expozici vůči energeticky náročným podnikům;

2. připomíná, že bankovní sektor hraje klíčovou úlohu při uplatňování sankcí a při sledování jejich dodržování; vyzývá Komisi, aby vytvořila databázi na úrovni EU s cílem podpořit koordinaci mezi bankami, odstranit mezery v uplatňování sankcí

[2] Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 105.

členskými státy a posoudit, jak banky EU sankce uplatňují;

3. vyzývá instituce, aby pomohly zbývajícím bankám EU působícím v Rusku při přípravě spořádaného odchodu z ruského trhu;

4. žádá Komisi, aby zachovala dokončení bankovní unie a unie kapitálových trhů jakožto klíčové priority příštího funkčního období; zdůrazňuje, že oba projekty nabízejí domácnostem a malým a středním podnikům přístup k širšímu financování, zvyšují finanční stabilitu, snižují dopad hospodářských útlumů, financují přechod na zelenou a digitální ekonomiku a uvolňují růstový potenciál EU;

5. varuje, že nedávné zvýšení ziskovosti bank v EU nestačí k zaručení jejich konkurenceschopnosti; zdůrazňuje, že roztříštěnost omezuje schopnost bank provádět strategické investice;

6. vyzývá k podpoře konsolidace v EU odstraněním regulačních překážek bránících přeshraničním fúzím; zdůrazňuje, že konsolidace by zvýšila ziskovost bankovního sektoru EU a posílila finanční stabilitu;

7. zdůrazňuje, že bankovní sektor by měl být klíčový pro přechod na digitalizované a uhlíkově neutrální hospodářství a pro nasměrování finančních prostředků na obnovitelné zdroje energie;

8. vyjadřuje politování nad nedostatečnou genderovou vyvážeností v Radě guvernérů ECB, její dozorčí radě a radě SRB; vyzývá je, aby zajistily, že budoucí jmenování tuto mezeru odstraní;

Dohled

9. konstatuje, že poměr kmenového kapitálu tier 1 se v prvním čtvrtletí 2023 zvýšil, vyjadřuje však politování nad tím, že ukazatel krytí likvidity klesl;

10. konstatuje, že podíl úvěrů se selháním se dále snížil; vyzývá k přijetí návrhu směrnice o obsluhovatelích úvěrů, kupcích úvěrů a vymáhání kolaterálu s cílem vytvořit sekundární trhy s úvěry se selháním;

11. zdůrazňuje, že omezený dopad nedávného úpadku středně velkých bank v USA prokazuje odolnost bankovního sektoru EU; zdůrazňuje, že unijní orgány dohledu účinně řešily rizika vyplývající ze změn v prostředí úrokových sazeb; vyzývá orgány dohledu, aby pokračovaly v posuzování expozic vůči dalšímu zvyšování úrokových sazeb;

12. vítá výsledky celounijního zátěžového testu z roku 2023 a skutečnost, že banky v EU by mohly odolat hospodářskému útlumu; konstatuje, že expozice bank vůči úrokovému riziku závisí na jejich struktuře aktiv a obchodním modelu;

13. vyzývá k další harmonizaci regulačního rámce EU, podpoře sbližování vnitrostátních orgánů a využívání dialogu o dohledu k posouzení vývoje hrozeb pro bankovní sektor;

14. vítá dohodu dosaženou na interinstitucionální úrovni ohledně uplatňování standardů

Basel III v EU; zdůrazňuje, že tento rámec nezpřísní obezřetnostní požadavky na banky ani nepoškodí jejich konkurenceschopnost; konstatuje, že k uplatnění basilejských standardů vůči kryptoaktivům doposud nedošlo;

15. konstatuje, že odvětví nebankovních finančních zprostředkovatelů i nadále roste; vyjadřuje politování nad tím, že různá pravidla pro tyto činnosti s sebou mohou nést značná rizika; vyzývá k přijetí vhodného regulačního přístupu ke stínovému bankovnictví, k podpoře spravedlivé hospodářské soutěže s bankami a k řešení rizik vyplývajících z expozice bank těmto činnostem;

16. zdůrazňuje, že je důležité kombinovat další integraci s důvěryhodnými zárukami, které řeší otázku domovského a hostitelského státu;

Řešení krizí

17. vítá přístup Jednotného výboru pro řešení krizí (SRB) k prohloubení posuzování řešení krize vypracováním opatření ke kontrole kvality pro plány řešení krize a posuzováním toho, zda lze tyto plány provést v krátké lhůtě;

18. vítá rozhodnutí nového předsedy výboru SRB provést komplexní strategický přezkum a předložit nový akční plán;

19. zdůrazňuje, že při řešení krizí bank je důležité chránit hierarchii věřitelů; vítá společné prohlášení bankovního dohledu ECB, Jednotného výboru pro řešení krizí a Evropského orgánu pro bankovnictví o plném využití nástrojů kmenového kapitálu před odepsáním vedlejšího kapitálu tier 1;

20. vítá návrh na reformu rámce pro krizové řízení a pojištění vkladů na základě výzev Parlamentu; vyzývá k rozšíření oblasti působnosti usnesení, k vyjasnění posouzení veřejného zájmu a k omezení rozsahu státní podpory;

21. zdůrazňuje úlohu Jednotného výboru pro řešení krizí a záchranných sítí financovaných odvětvím při ochraně daňových poplatníků před placením za rekapitalizaci; vyzývá k zavedení jištění sestávajícího z úvěrové linky z Evropského mechanismu stability;

Pojištění vkladů

22. vyjadřuje politování nad nedostatečným pokrokem v návaznosti na výzvy poslanců EP uvedené v jejich prohlášení ze dne 7. prosince 2022 požadujícím, aby byla obnovena jednání o evropském systému pojištění vkladů;

23. vítá úsilí Komise o vyjasnění rozsahu ochrany vkladatelů a posílení konvergence prostřednictvím revize směrnice 2014/49/EU o systémech pojištění vkladů[3]; varuje, že přezkum rámce pro krizové řízení a pojištění vkladů nelze považovat za náhradu evropského systému pojištění vkladů;

24. zdůrazňuje, že jsou zapotřebí příspěvky do evropského systému pojištění vkladů založené na posouzení rizik; žádá, aby byly zohledněny institucionální systémy

[3] Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 149.

ochrany; vyzývá k posouzení kvality bankovních aktiv; doporučuje začít sdružováním likvidity a postupným navyšováním finančních prostředků;

25. konstatuje, že účinné snižování rizik je pro evropský systém pojištění vkladů klíčové; zdůrazňuje, že přezkum rámce pro krizové řízení a pojištění vkladů poskytuje spolunormotvůrcům příležitost obnovit jednání o evropském systému pojištění vkladů;

°

° °

26. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, Evropské centrální bance, Jednotnému výboru pro řešení krizí a Evropskému orgánu pro bankovnictví.